

Φύλλο εργασίας: Το κόστος του ρατσισμού

1η Ουσιαστικό δικαίωμα και **καθήκον** είναι ο σεβασμός του ανθρώπου. Αυτό επιβάλλει, πριν απ' όλα, να μην εκφέρουμε κρίσεις για τον άλλον, κρίσεις που να μη βασίζονται στην άμεση γνώση του προσώπου. Πόσοι, ωστόσο, από μας δεν διστάζουν να προσδώσουν ένα χαρακτηρισμό στη μία ή την άλλη ανθρώπινη ομάδα; Γι' αυτό είναι σημαντικό να καλλιεργείται ο σεβασμός και η αξιοπρέπεια προς όλους τους ανθρώπους.

2η Είναι πρόδηλο ότι η πηγή του ρατσισμού είναι η άγνοια των πραγματικών χαρακτηριστικών των ατόμων που συνθέτουν μια ανθρώπινη ομάδα. Μπορεί, όμως, να οφείλεται και σε άλλη άγνοια: το ότι δεν ξέρουμε πόσο κοστίζει να είναι κανείς οπαδός των φυλετικών διακρίσεων. Γιατί, αν ο ρατσιστής ήξερε πόσο **βλαβερή** είναι η στάση του για τον ίδιο τον εαυτό του, θα μετρίαζε ίσως πιο εύκολα αυτήν την αδικαιολόγητη διάκριση που κάνει στους ανθρώπους.

3η Ας απαριθμήσουμε μερικές από τις ζημιές που παθαίνει ο ρατσιστής είτε πρόκειται για άτομο είτε για ομάδα. Ένα έθνος, που τηρεί στάση φυλετική απέναντι σε ένα σημαντικό τμήμα του πληθυσμού, **χάνει** ένα μεγάλο μέρος της παραγωγικότητάς του γιατί δεν χρησιμοποιεί όπως πρέπει όλο το διαθέσιμο εργατικό και δεν διαθέτει όπως πρέπει την παραγωγή του. Κάτι τέτοιο ισχύει λόγω χάρη στις ΗΠΑ. Ο νέγρος των Πολιτειών του Νότου των ΗΠΑ είναι ένας φτωχός εργάτης και ένας φτωχός καταναλωτής. Κι αυτό, απλούστατα, είναι αποτέλεσμα της ρατσιστικής πολιτικής. Οι στατιστικές μελέτες δείχνουν καθαρά ότι η παραγωγικότητα κατ' άτομο είναι πιο χαμηλή στην περιοχή αυτή των ΗΠΑ.

4η Είδαμε, επίσης, ότι μια ρατσιστική πολιτική απέναντι σε μια μειοψηφία ήταν πολλές φορές έργο μιας κυβέρνησης χωρίς ενδοιασμούς, που γύρευε να επιβληθεί εφαρμόζοντας την αρχή του «διαίρει και βασίλευε». Είναι αυτονόητο, εξάλλου, ότι ο ρατσισμός χρησιμοποιείται για να αποσπαστεί η προσοχή του έθνους από τα πραγματικά προβλήματά του και ότι, αργά ή γρήγορα, θα τα πληρώσει ο λαός που δέχτηκε να επιβληθεί απάνω του ένα καθεστώς φυλετικών διακρίσεων, που απορροφά χρόνο και ενέργεια σε πράγματα μη ουσιαστικά για την ανάπτυξη της χώρας.

5η Στον **τομέα** της ατομικής ψυχολογίας αποδείχτηκε ότι το καθεστώς των φυλετικών διακρίσεων συνοδεύεται γενικά από μια στενότητα πνεύματος, από μια άρνηση των ανθρωπίνων σχέσεων, από έναν υπέρμετρο φόβο της ομάδας που καταπιέζεται: κατά τον Μεσαίωνα πίστευαν στην Ευρώπη ότι οι Εβραίοι έτρωγαν τα παιδιά. Όσο για τους ναζί, ήταν σίγουροι πως οι ίδιοι αυτοί Εβραίοι έπαιρναν μέρος σε μια διεθνή συνωμοσία για τον εξανδραποδισμό της Γερμανίας. Ο ρατσισμός πληρώνεται με αδικαιολόγητο φόβο.

6η Σε μια χώρα όπου κυριαρχεί ο ρατσισμός πρέπει να περιμένουμε ότι είναι δυνατό να ληφθούν μέτρα διάκρισης πάρα πολύ αυστηρά, που μπορούν να στραφούν εναντίον όποιου και να 'ναι. Ύστερα, υπάρχει και το σημαντικό γεγονός ότι ο ρατσισμός οδηγεί πάντα στην έκδοση ενός νόμου για τους μεν και ενός για τους δε: αυτό ανοίγει τη θύρα στη νομιμοποίηση της αδικίας, ακόμα και της βίας.

7η Πρέπει να θυμίσουμε, τέλος, τι χάνει ο καθένας μας με το να αρνιέται τις πνευματικές ανταλλαγές με ομάδες που η στάση μας απέναντί τους κυριαρχείται από ρατσιστικές αντιλήψεις. Μπορούμε να ξεχάσουμε αυτά που είναι δυνατό να μας προσφέρει με τη συμπληρωματική του μορφή σκέψης εκείνος που διαφέρει από μας;

Σ., Σαρόν, *Είμαστε όλοι ρατσιστές*, εκδόσεις Νιάρχος

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Κατανόηση κειμένου

A1. Ποια **δύο(2)** είδη άγνοιας θεωρεί ο συγγραφέας ως πηγή ρατσισμού;

A2. Να αναφέρετε **τρία(3)** αρνητικά αποτελέσματα του ρατσισμού στην κοινωνία.

Κατανόηση μορφής

B1. Να εντοπίσετε και να καταγράψετε τα δομικά στοιχεία της 1^{ης} παραγράφου.

B2. Με ποιο τρόπο αναπτύσσεται η τέταρτη παράγραφος του κειμένου;(«Ένα έθνος, ... των ΗΠΑ.»). Να τεκμηριώσετε την απάντησή σας.

B3. Να αναφέρετε τον τρόπο και το μέσο πειθούς που χρησιμοποιείται στην 4^η παράγραφο του κειμένου;(«Ένα έθνος, ... των ΗΠΑ.»).

Λεξιλογικές ασκήσεις

Γ1. Να δώσετε τα συνώνυμα των λέξεων: **καθήκον, χάνει, βλαβερή, τομέα**

Γ2. Να δώσετε τα αντώνυμα των λέξεων :ζημιές, ανάπτυξη, καταναλωτής, άρνηση

Γ3. Να σχηματίσετε παράγωγα ουσιαστικά και επίθετα για τα πιο κάτω ρήματα:
Συνθέτουν, επιβληθεί, απορροφά, αποδείχτηκε

Γ4. Να ετυμολογήσετε τις πιο κάτω λέξεις και να δημιουργήσετε άλλες χρησιμοποιώντας το β' συνθετικό:
επιβληθεί, νομιμοποίηση, προσδώσουν, εκφέρουμε

Κατ' οίκον εργασίες

1. Να αποδώσετε την περίληψη του κειμένου σε 90-100 λέξεις

2. «Πρέπει να θυμίσουμε, τέλος, τι χάνει ο καθένας μας με το να αρνιέται τις πνευματικές ανταλλαγές με ομάδες που η στάση μας απέναντί τους κυριαρχείται από ρατσιστικές αντιλήψεις. Μπορούμε να ξεχάσουμε αυτά που είναι δυνατό να μας προσφέρει με τη συμπληρωματική του μορφή σκέψης εκείνος που διαφέρει από μας;» . Να αναπτύξετε σε 100 περίπου λέξεις το νόημα του παραπάνω αποσπάσματος από το αρχικό κείμενο που σας δόθηκε.